

Bemærkninger til lovforslaget

Der skelnes i dansk udlændingepolitik mellem forskellige muligheder for at opnå opholdstilladelse:

1. Opholdstilladelse til konventionsflygtninge meddeles under henvisning til, at en person er omfattet af flygtningkonventionen af 28. juli 1951, jf. udlændingelovens § 7, stk. 1. Efter denne bestemmelse meddeles opholdstilladelse til en person, der nærer velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine politiske anskuelser.
2. Opholdstilladelse til de facto-flygtninge meddeles til personer, der ikke er omfattet af flygtningekonventionen, under henvisning til, at det af lignende grunde som for konventionsflygtninge eller af andre tungtvejende grunde ikke bør kræves, at udlændingen vender tilbage til sit hjemland, jf. udlændingelovens § 7, stk. 2.
3. De såkaldte kvoteflygtninge meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 8. Flygtningekvoten fastsættes hvert år af Folketinget på finansloven og har siden 1989 udgjort 500 personer årligt. Disse pladser fordeles hvert år af et særligt udvalg – Kvotevalget – på baggrund af et forslag fra UNHCR.
4. Tidligere danske statsborgere og nære familiemedlemmer til herboende danske eller udenlandske statsborgere kan meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1.
5. Endelig kan udlændinge efter et konkret skøn meddeles opholdstilladelse i henhold til udlændingelovens § 9, stk. 2. Efter § 9, stk. 2, nr. 2, kan indenrigsministeren meddele opholdstilladelse til personer, der falder uden for § 7, stk. 1 og 2, men hvor væsentlige hensyn af humanitær karakter taler for at imødekomme en ansøgning.

Efter forslagsstillernes opfattelse er der i FN's konvention fra 1951, suppleret med protokollen her til af 31. januar 1967, taget den nødvendige og udtømmende stilling til flygtningebegrebet. Således er bestemmelserne heri fuldt dækkende, og der er ikke yderligere behov for at arbejde med den langt mere vage og ikke særlig operationelle formulering, som findes i udlændingelovens § 7, stk. 2.

Forslagsstillerne har i den anledning fundet det nødvendigt at tage initiativ til en ophævelse af udlændingelovens § 7, stk. 2. Danmark har brugt denne særregel i forhold til flygtningekonventionen til især at modtage flygtninge fra områder, som der ikke i henhold til internationale konventioner eller aftaler er nogen forpligtelse til at modtage. Således er personer fra Somalia i stort tal kommet til Danmark med hjemmel i denne bestemmelse, idet Danmark i praksis er det eneste land, der ikke udviser personer fra Somalia.

De facto-flygtninge udgør en betydelig andel af det samlede antal flygtninge i Danmark, generelt omkring halvdelen, jf. indenrigsministerens besvarelse af spm. nr. S 2919 den 15. juli 1996. I 1994 udgjorde deres andel således 1.317 af samlet 2.604.

Denne praksis giver anledning til megen mistro omkring den førte danske flygtningepolitik. Ved i den grad at overbyde de internationale konventioner og med et populært udtryk »være mere hellig end paven« har man skadet den danske flygtningepolitik.

I Danmark er der et generelt ønske om at hjælpe mennesker i nød, men samtidig også en erkendelse af, at Danmark hverken kan eller skal afhjælpe alle menneskeskabte problemer i hele verden. Derfor skal der ske en rimelig afpasning af den hjælp, Danmark yder. Og derfor skal der ikke være mulighed for misbrug af danske borgeres hjælpsomhed.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 7, stk. 2, er et stort problem, og den er overflødig. Den er direkte årsag til, at udtrykket »bekvemmelighedsflygtning« har vundet indpas i det danske sprog. Det mulige antal personer i verden, som kan komme ind under denne bestemmelse, er nærmest uendeligt, idet ufred er nærmere dagens orden end fred i de fleste lande.

Flygtninge, som kommer til Danmark og får opholdstilladelse efter § 7, stk. 2, benytter sig ofte af illegale kanaler. De har betalt for transport og for viden om, hvilke lande der ikke vil modtage dem. De fleste finder direkte frem til Sandholmlejren og har her deres første møde med de danske myndigheder. De andre europæiske lande afviser personer, som